

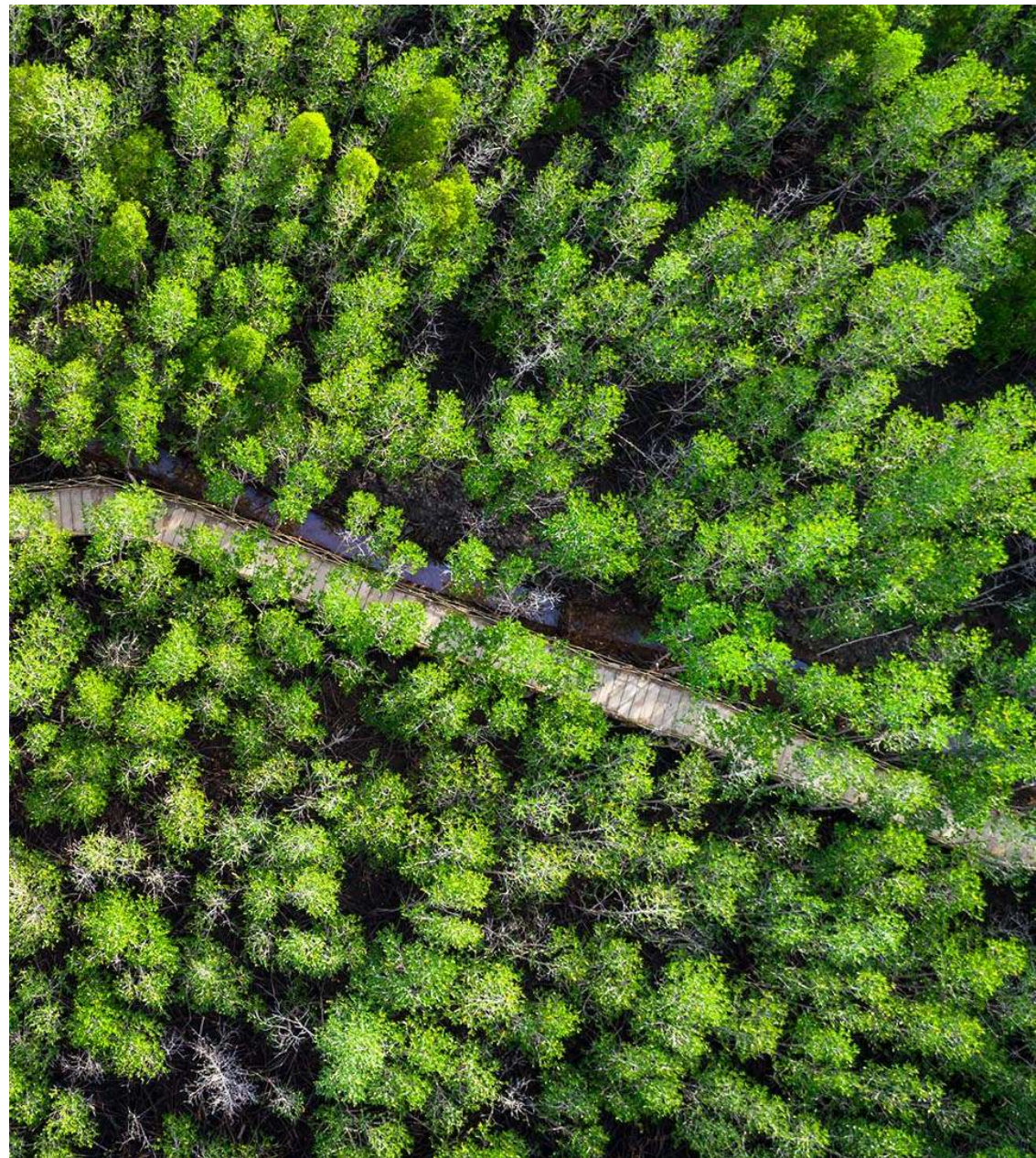
Generalitat de Catalunya
**Departament de Territori
i Sostenibilitat**

Full de Ruta de l'Economia Circular a Catalunya

Sector energètic

Estructura i continguts – Document de base
pel procés participatiu

1 de desembre 2020

Estructura i continguts

Full de Ruta de l'Economia Circular a Catalunya

Missió

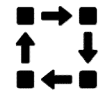
Visió

Principis

Objectius estratègics

Metodologia

Comparativa internacional

Diagnosi de circularitat a Catalunya

Sessions de Treball Internes

Consultes a entitats i empreses

Procés participatiu - A debat

Línies d'actuació

Accions

Missió: raó de ser i principal objectiu

Visió: què volem arribar a ser (motivador i inspirador)

Missió

Accelerar la transformació de Catalunya cap a una economia circular que actuï com a palanca de recuperació econòmica en un marc polític coherent que, a partir de la col·laboració públic-privada, reculli sinèrgies amb les polítiques transversals i sectorials i, alhora, involucri a tota la ciutadania

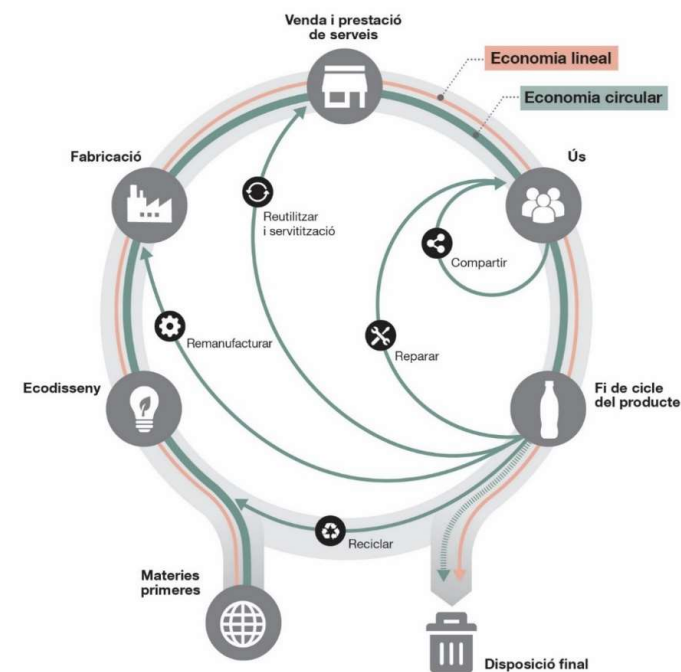
Visió

Una Catalunya on les polítiques i instruments públics i els projectes sectorials s'alineïn per superar el model lineal potenciant la circularitat en les decisions de producció i consum.

Una Catalunya amb un model econòmic i social basat en la racionalització dels cicles de vida dels recursos i la maximització de la utilitat i el valor dels productes, components i materials.

Una Catalunya amb una economia pensada per ser reparadora i regenerativa que fomenti la prevenció en la generació de residus, la reutilització, la remanufactura i el reciclatge.

Una Catalunya que posi el focus en la millora del benestar humà i l'equitat social, redueixi els riscos ambientals i faci un ús eficient dels recursos.

Principis

Desenvolupament sostenible

Impulsar la descarbonització de l'economia, contribuir a donar resposta a l'emergència climàtica i garantir la salut de les persones i dels ecosistemes integrant els aspectes de sostenibilitat ambiental en la presa de decisions

Eficiència i conservació del valor

Cercar solucions globals eficients, allargar el cicle de vida dels productes i conservar el valor dels recursos, materials i productes

Col·laboració i alineació

Col·laboració entre actors públics i privats per generar sinèrgies i alineació en la transformació circular de Catalunya

Innovació i competitivitat

Promoure nous models de negoci innovadors i competitius basats en el disseny per a la circularitat

Compromís i seguiment

Monitoritzar el grau de circularitat de Catalunya per avaluar el compromís circular de l'administració, les empreses i la societat en el seu conjunt

Objectius estratègics

4 objectius estratègics quantificables i interrelacionats amb els seus corresponents indicadors de seguiment

Contribuir a aconseguir la neutralitat climàtica

Emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEH) netes iguals a zero

Desacoblar el desenvolupament econòmic del consum de materials

Una Catalunya sostenible, resilient i inclusiva que no deixi ningú enrere

Tancar el cercle

Passar d'un model lineal a un model de producció i consum amb cadenes de valor en xarxa i circulars que permetin preservar els recursos dins d'un cicle continu

Consciència circular

Impulsar una cultura circular a tota la societat catalana (AAPP, empreses i ciutadania) per construir un sistema global sostenible i resilient

Metodologia

Comparativa Internacional

Anàlisi de 37 Fulls de Ruta, +50 línies de treball i +170 iniciatives a nivell europeu

Conclusions:

- *Visió a llarg termini (2020-2030)*
- *Flexible i actualitzable*
- *Estratègies mixtes, combinant iniciatives transversals i sectorials*

Sessions de Treball Internes

Sessions de treball específiques amb els grups de treball interdepartamental per alinear objectius i identificar principals línies de treball

Conclusions:

- *Missió, visió, principis i objectius estratègics*
- *Alineació amb els plans estratègics sectorials i transversals de Catalunya*

Diagnosi de circularitat a Catalunya

Diagnosi dels reptes de l'economia circular a nivell global i a Catalunya, fent èmfasi en els sectors amb major potencial de circularitat

Conclusions:

- *Necessitat d'alinejar polítiques i plans ja existents a Catalunya i impulsar les sinergies entre sector públic i privat*
- *Economia circular aplicada al món industrial i bioeconomia*

Consultes a entitats i empreses

Procés participatiu per validar les necessitats sectorials i transversals de l'economia circular a Catalunya i posar sobre la taula les iniciatives i accions concretes a impulsar

Conclusions:

- *Línies d'actuació i accions concretes*

La comparativa internacional dóna una visió amplia sobre les línies estratègiques i iniciatives més rellevants

Sectors d'actuació

7 sectors

Tot i que la major part de línies de treball són transversals hi ha d'exclusives que apliquen a un sector en concret

Fulls de Ruta i estratègies analitzades

37 Fulls de Ruta

Totes a nivell europeu i redactades en els últims 5 anys

Anàlisi d'actuacions

Més de 170

Iniciatives detectades i agrupades dins de cadascuna de les línies estratègiques identificades

Agrupació d'actuacions

53 línies de treball

Totes les iniciatives es poden agrupar en 53 grans línies de treball, ja que comparteixen naturalesa i objectiu

Agrupació estratègica

6 línies

- Disseny del producte
- Nous models de negoci
- Reconeixement, subvencions i finançament
- Informació
- Política pública
- Reducció de residus

DAFO de l'Economia Circular a Catalunya

⚡ Febleses

- Tot i que es parteix d'una Estratègia d'Impuls a l'Economia Verda i a l'Economia Circular (2015) que ha estat molt rellevant en alguns aspectes concrets, no ha tingut l'efecte impulsor o dinamitzador esperat.
- Existeixen varis plans i polítiques sectorials públiques que contenen iniciatives relacionades amb l'economia circular però falta interrelació, execució i proximitat a les necessitats del mercat i de la societat i aprofitar sinergies
- El potencial de circularitat dels sectors és diferent i alguns d'ells estan encara molt enrere. La formació i especialització en aquest àmbit i matèria és encara molt escassa a Catalunya
- Tot i que la Generalitat de Catalunya posa a disposició de les empreses recursos i eines d'utilitat entorn a l'economia circular, el volum d'empreses que executa aquest tipus d'iniciatives és encara residual

⚔ Fortaleses

- Catalunya disposa d'un Observatori d'Economia Circular que funciona com a clúster o hub amb entitats rellevants com a membres, així com d'un GTI que fa possible que la matèria es treballi de forma transversal
- Existeix una creixent conscienciació pública sobre la necessitat d'adoptar un model econòmic i social circular. Un conjunt destacat d'empreses i entitats tenen en la seva missió i objectius la circularitat de l'economia catalana
- Les directrius nacionals i els plans sectorials de Catalunya estan ben organitzats i vertebrats, amb identificació clara de *stakeholders*

⚠ Amenaces

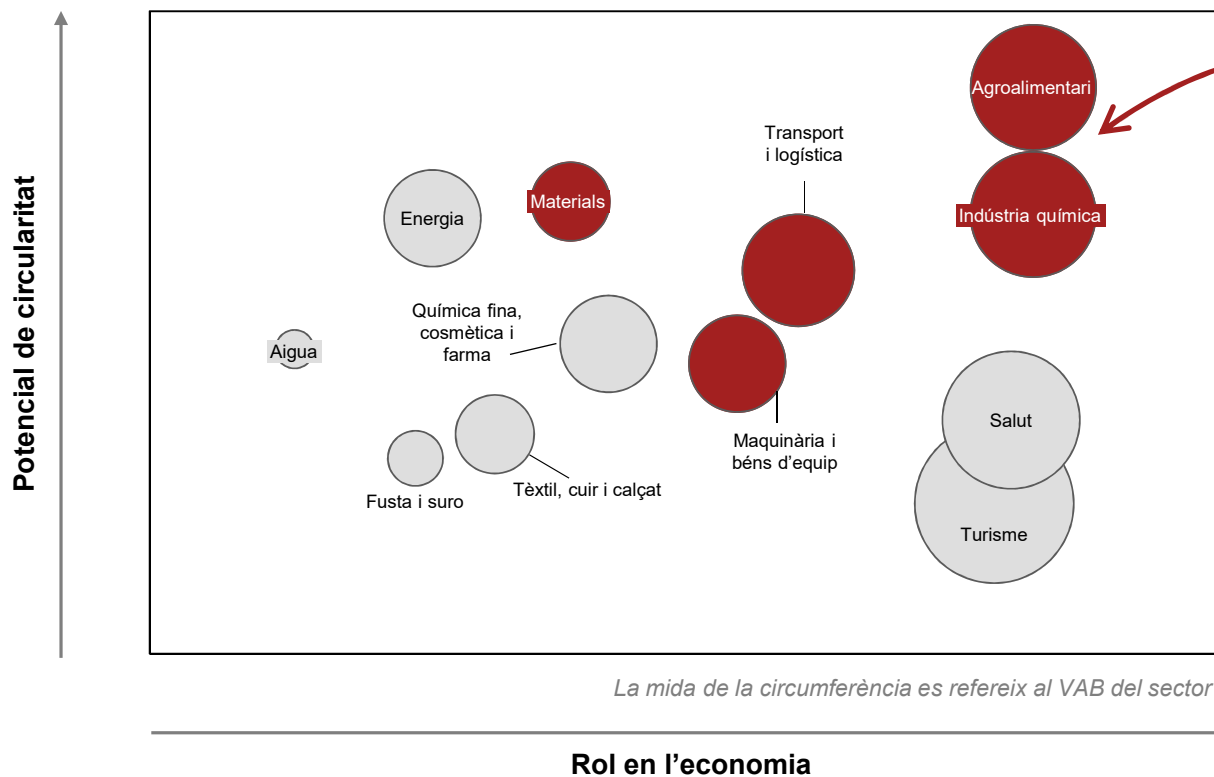
- Un percentatge baix de la societat afirma sentir molt o bastant interès i preocupació pels problemes mediambientals i actuar en conseqüència, el que pot desincentivar la producció circular.
- En un entorn post-crisi, és possible que les empreses no apostin per polítiques del tipus social i d'economia circular en no considerar-les prioritàries.

🎯 Oportunitats

- Es parteix d'un escenari que pot servir com a punt d'inflexió per a polítiques relacionades amb l'economia circular.
- Fruit del Green Deal, els Fons *Next Generation* i l'Agenda 2030 de les Nacions Unides, les empreses s'estan conscienciant de la importància de la transició ecològica
- Un 39% de la societat estaria disposada a comprar productes reintroduïts a l'economia si tingués algun tipus de certificació.
- Dins de l'Agenda Verda, tant l'economia verda com l'economia circular seran pilars clau.
- Catalunya té una bona posició internacional en aquesta matèria

Potencialitat de circularitat dels sectors a Catalunya

Sectors amb més potencial per aplicar mesures d'economia circular a Catalunya, tenint en compte:

- el seu rol en l'economia catalana
- les possibilitats d'aplicar estratègies d'economia circular

Principals resultats

- El **sector agroalimentari i la indústria química**, amb un rol en l'economia molt important, són els que compten amb un major potencial de circularitat
- **Materials, aigua i energia** són sectors clau com a proveïdors de solucions en economia circular

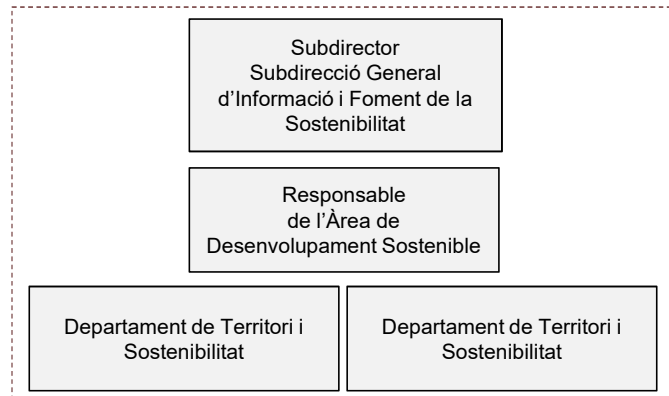

El GTI ha participat activament en les diferents fases d'elaboració del Full de Ruta....

Grup de Treball Interdepartamental

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat

Agència de Residus de Catalunya

Directora d'àrea

Agència Catalana de l'Aigua

Cap de Departament

ACCIÓ

Coordinadora

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació

Subdirector

Generalitat de Catalunya
Institut Català d'Energia

Cap de Divisió

Generalitat de Catalunya
Acció Exterior de la Secretaria de Medi Ambient i Sostenibilitat

Assessora

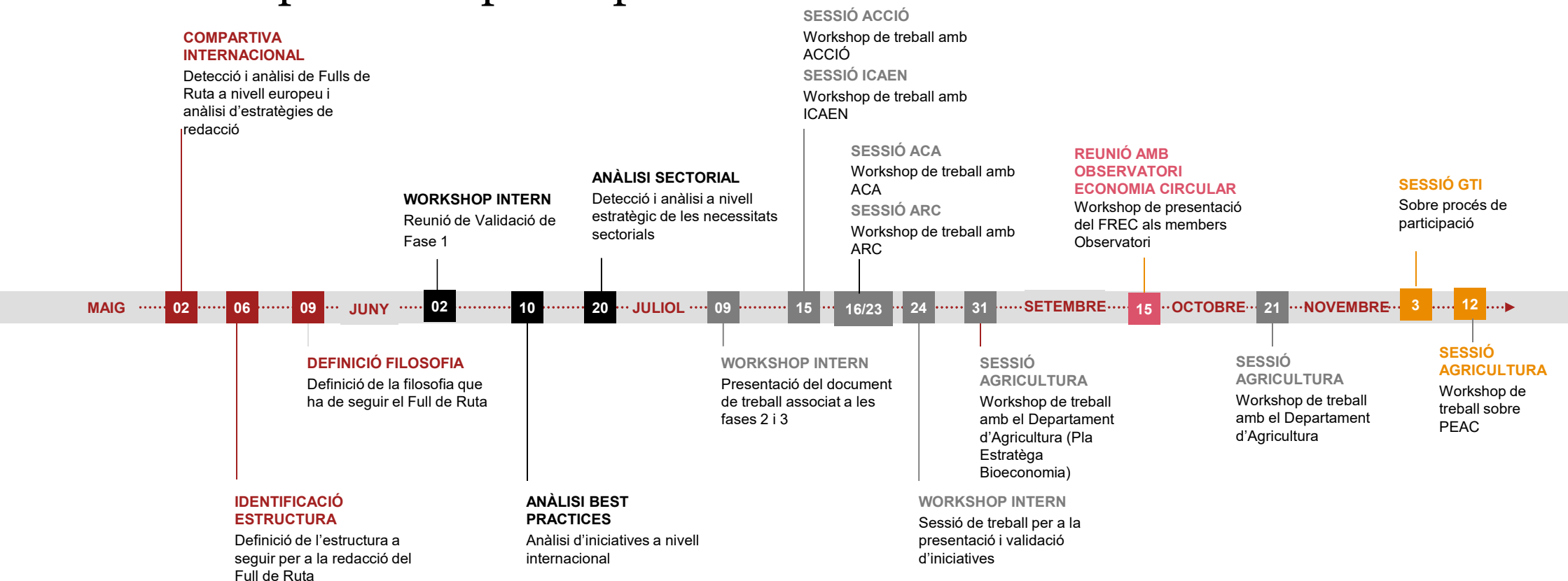

Generalitat de Catalunya
Servei de Qualificació Ambiental

Cap de Servei

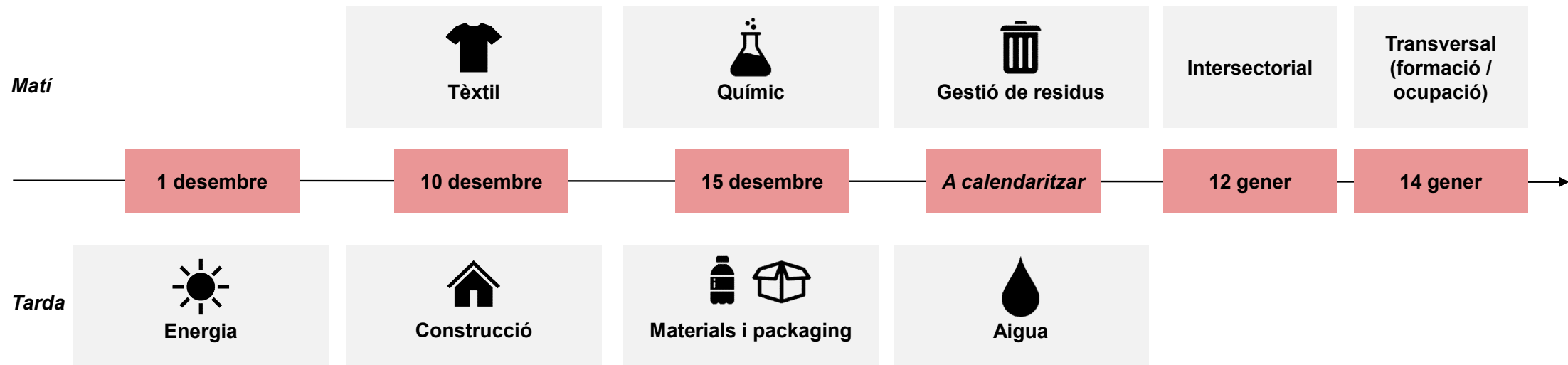

...en reunions virtuals col.lectives i bilaterals i tindran un paper clau en el procés de participació

El procés participatiu té el següent calendari:

Agroalimentari

S'utilitzarà el feedback del procés participatiu del PEAC, de l'Estratègia de Bioeconomia i de l'Estratègia del sector de les begudes

Informació sobre el procés participatiu

Objectius

- **Informar** dels objectius estratègics, missió, visió, principis i metodologia emprada per elaborar el Full de Ruta de l'Economia Circular a Catalunya
- **Deliberar (debatre)** sobre:
 - les necessitats dels sectors econòmics clau de Catalunya per incrementar la seva circularitat
 - les línies d'actuació i les accions necessàries perquè el seu sector avanci cap a l'economia circular
- **Resultats de la deliberació:**
 - Propostes en relació amb línies d'actuació i accions concretes per aconseguir el canvi real cap a un model econòmic circular

Desenvolupament de la sessió

- Les sessions tindran una durada prevista de **1 hora i 30 minuts** i estaran formades per un presentador, un dinamitzador i un màxim de 15 assistents en línia
- **5': Benvinguda** als participants per part dels membres impulsors del Full de Ruta → *DTES*
 - **15': Presentació** del context i estat de situació en el procés d'elaboració del Full de Ruta d'Economia Circular (missió, visió, objectius estratègics i metodologia emprada) → *Anna Merino, PwC*.
 - **5'**: Explicació del **funcionament, estructura i dinàmica de la sessió**, els resultats esperats i presentació de l'eina emprada → *Marga Rosselló, PwC*
 - **60': Dinamització de la sessió** i identificació de les necessitats sectorials i de les possibles línies d'actuació i accions → *Marga Rosselló, PwC*
 - **5': Tancament, comiat i següents passos** → *DTES*

Eina utilitzada

Per tal de dinamitzar la sessió, involucrar i incentivar la participació activa de tots els participants i recollir les propostes de forma sistematitzada, utilitzarem la plataforma **miro**.

Miro es una plataforma interactiva que permet accedir a una pissarra virtual on es poden afegir comentaris, idees...

[Fes clic per veure el tutorial 1](#)

[Fes clic per veure el tutorial 2](#)

Preguem que tots els participant, us registreu abans del començament de la sessió (és totalment gratuïta) i mireu els vídeo-tutorials per entendre com funciona la plataforma.

Resultats i retorn

Un cop finalitzades les sessions participatives es procedirà a:

- **Avaluar** les aportacions dels diferents actors pel que fa a línies d'actuació i accions
- Elaborar un **informe** amb els **resultats** del procés: sessions i formulari
- Elaborar un **informe de retorn** de les propostes als diferents actors participants

Informació adicional

Les vies a participar són dues:

1. Sessions d'informació i debat
2. Formulari en línia

[Link al procés participatiu](#)

Podeu consultar els avanços del procés participatiu al portal Participa Gencat

[Fes clic a la web del portal Participa Gencat](#)

Inici

Processos participatius

Consells de participació

Participació en normativa

Agenda

Ajuda

Elaboració del full de ruta de l'economia circular a Catalunya

Elaboració del full de ruta de l'economia circular a Catalunya

FASE 2 DE 3

Fase de participació

01-12-2020 - 31-01-2021

[Veure les fases](#)

[El procés](#) [Sessions d'informació i debat](#) [Qüestionari valoració sessions virtuals](#) [Comissió de seguiment](#)

Informa't

Consulta els processos participatius, iniciatives normatives o consells de participació que estan en marxa. Podràs veure les propostes que han fet els ciutadans i revisar les més recents, les més valorades o les més comentades

Participa-hi

Vine a les sessions de debat, fes aportacions en línia o comenta les d'altres participants

Consulta els resultats

Revisa els informes de les sessions, accedeix a la valoració dels participants i coneix la resposta de l'Administració

El portal Participa Gencat pretén construir una societat més oberta, transparent i col·laborativa.
Uneix-te i participa!

Les iniciatives i accions a incloure en el FREC han de complir les següents condicions

Innovadores i amb capacitat transformadora:

Les iniciatives plantejades han de suposar un impuls en el sentit de configurar-se com a noves línies de treball en l'àmbit de l'economia circular a Catalunya i que siguin referents i exemples de best practices internacionals amb resultats d'èxit

Alineades amb les necessitats:

Han de donar resposta als reptes actuals de Catalunya en matèria de recuperació econòmica sostenible i les necessitats empresarials identificades en els sectors amb major potencialitat circular

Que generin sinèrgies:

Que s'integrin amb els plans ja existents per tal de generar sinèrgies amb iniciatives que s'estan duent a terme en el sentit que permetin transversalitzar-les o escalar-les

Amb sentit per a Catalunya:

Que puguin ser impulsades amb les eines de les quals es disposa a Catalunya, siguin realistes i amb una calendarització segons compliment dels objectius operatius

Algunes possibles iniciatives sectorials i transversals

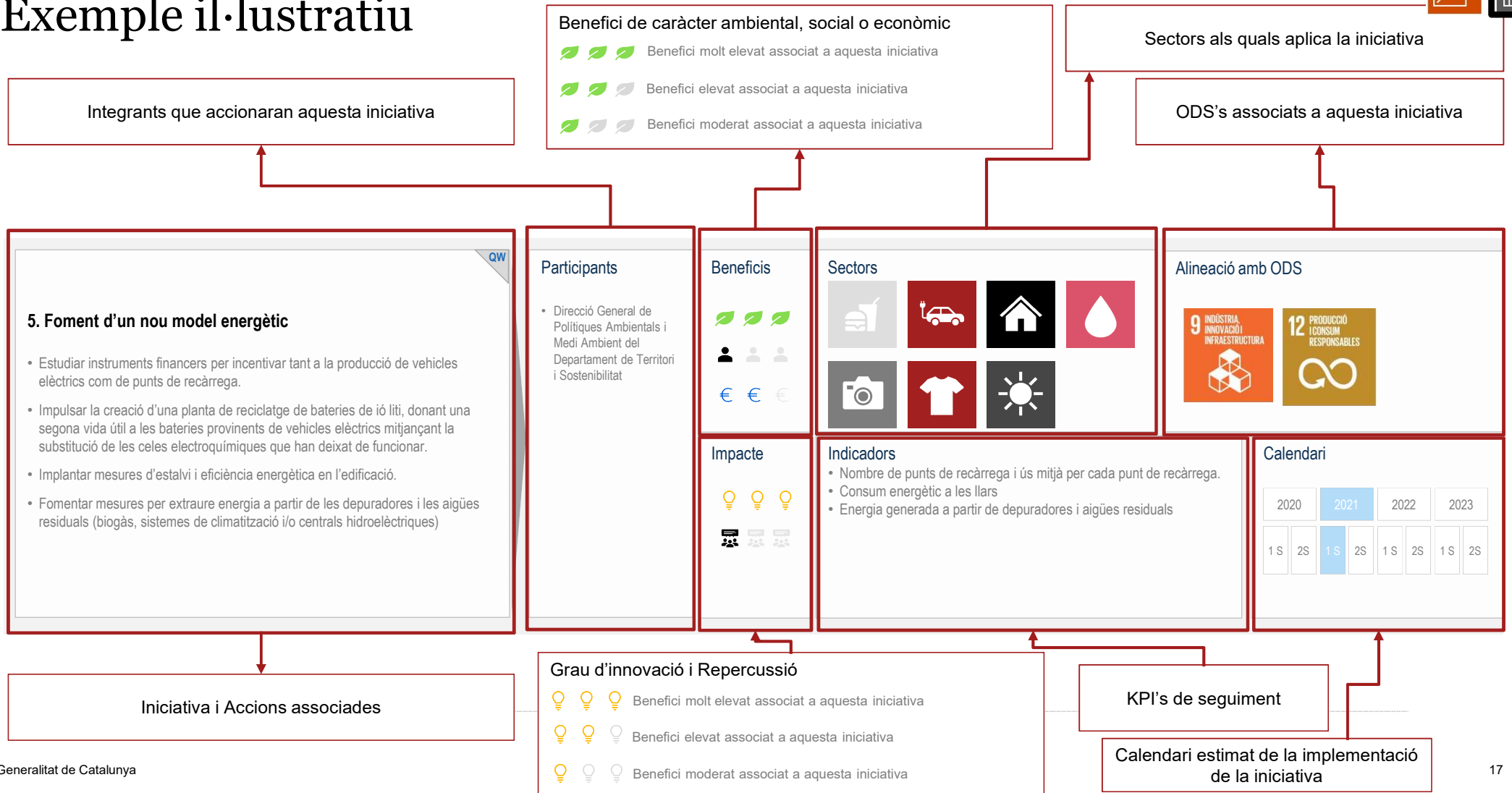
Exemples il·lustratius

- 1 Formació professional i conscienciació ciutadana
- 2 Compra Pública Verda i Circular
- 3 Ajuts públics i fiscalitat
- 4 Economia circular i aigua
- 5 Foment d'un nou model energètic**
- 6 Simbiosis industrial i subproductes
- 7 Creació d'un Hub de l'Economia Circular a Catalunya
- 8 Economia circular en el cicle de la matèria orgànica
- 9 Economia circular en el sector tèxtil

Exemple il·lustratiu

Economia circular al sector energètic

Context

L'anàlisi prospectiva en l'horitzó de l'any 2030 desenvolupada en la Prospectiva Energètica de Catalunya 2030 (**PROENCAT-2030**) i en les bases per a constituir el **Pacte Nacional de Transició Energètica de Catalunya** (2017) posen de manifest els grans reptes als que s'enfronta el model energètic català:

- **Els impactes del model energètic actual sobre el medi ambient** (canvi climàtic i qualitat de l'aire). A Catalunya, per exemple, el cycle energètic representa el 72% de les emissions totals de gasos amb efecte d'hivernacle i el 87% de les emissions de CO₂, la qual cosa fa que les polítiques energètiques siguin clau per lluitar contra el canvi climàtic
- **La dependència excessiva de recursos energètics fòssils**, finits, i amb **preus creixents i volàtils**

El **Pla de l'Energia i Canvi Climàtic de Catalunya 2012-2020 (PECAC 2020)** aborda l'orientació de la política energètica catalana, integrant-ne els aspectes energètics amb els de la política de mitigació del canvi climàtic.

La **Llei 16/2017, del Canvi Climàtic**, ens diu el “**què**”, els objectius. L'article 19 diu que “les mesures que s'adoptin en matèria d'energia han d'anar encaminades a la transició energètica cap a un model cent per cent renovable, desnuclearitzat i descarbonitzat, neutre en emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, que redueixi la vulnerabilitat del sistema energètic català i garanteixi el dret a l'accés a l'energia com a bé comú”.

La nova **Llei de Transició Energètica** ens dirà el “**com**” assolir aquests objectius i quines han de ser les estratègies a seguir.

Altres plans i programes dins de l'àmbit energètic:

Estratègia SOLARCAT; Pla estratègic per al desplegament d'infraestructura de recàrrega per al vehicle elèctric a Catalunya 2016 – 2019; Estratègia catalana per a la renovació energètica d'edificis (ECREE); Pla d'Estalvi i eficiència energètica als edificis i equipaments de la Generalitat de Catalunya 2018 – 2022; Estratègia per promoure l'aprofitament energètic de la biomassa forestal i agrícola; Pla d'Acció d'Eficiència Energètica a la Indústria de Catalunya.

Economia Circular al sector energètic

Les polítiques internacionals, europees i catalanes tenen com a finalitat un **canvi en el mix energètic cap a un més sostenible i resiliència**, on l'energia produïda i consumida provindrà majoritàriament de fonts renovables.

La transició energètica, tot i ser molt desitjable i necessària, no està exempta de reptes i riscos. El consum de matèries primeres augmentarà, per exemple, per a la producció de panells solars, bateries i material aïllant, que no es poden reciclar fàcilment amb alta qualitat.

Així, més enllà d'aconseguir un increment notable de la producció i consum d'energia de fonts renovables, és de suma importància que s'aportin **solucions circulars que han d'integrar-se i acompanyar la transició energètica** en totes les fases de la cadena de valor:

- Substitució de l'extracció o aprovisionament de matèries primeres finites i contaminants com el carbó i el petroli per fonts renovables.
- Ecodisseny de materials per compondre les fonts renovables de manera que es puguin reciclar amb alta qualitat.
- Foment de l'autoconsum energètic a les llars a partir dels seus propis generadors energètics.
- Fomentar la reparació, la reutilització, la remanufacturació i el reciclatge dels materials i productes utilitzats per a la generació i consum energètic.

Algunes possibles accions d'economia circular al sector energètic

5.1

Estudiar instruments financers per incentivar tant a la producció de vehicles elèctrics com de punts de recàrrega.

*Exemples
il·lustratius*

5.2

Impulsar la creació d'una planta de reciclatge de bateries de ió liti, donant una segona vida útil a les bateries provinents de vehicles elèctrics mitjançant la substitució de les celes electroquímiques que han deixat de funcionar

5.3

Implantar mesures d'estalvi i eficiència energètica en l'edificació

5.4

Fomentar mesures per extraure energia a partir de les depuradores i les aigües residuals (biogàs, sistemes de climatització i/o centrals hidroelèctriques)

Gràcies